

Ondersteuningsplan

2018-2022

Samenwerkingsverband PO0001

Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs Berséba

Inhoudsopgave

1	Introductie	4
1.1	Algemene inleiding.....	4
1.2	Functie van het ondersteuningsplan.....	4
1.3	Samenhang met andere documenten	5
1.4	Totstandkoming van het ondersteuningsplan	5
1.5	Leeswijzer.....	5
2	Visie en ambitie.....	6
2.1	Bijbelse basis	6
2.2	Visie	6
2.3	Ontwikkelrichting.....	6
2.3.1	Verlangen naar meer inclusief onderwijs.....	7
2.3.2	Dekkend netwerk	7
2.4	Ontwikkeldoelen	8
3	Organisatie.....	9
3.1	Inrichting organisatie van de vereniging	9
3.2	Inrichting werkorganisatie	9
3.3	Bestuurlijke uitgangspunten	9
3.4	Cultuur.....	10
3.5	Personeel.....	10
3.6	Communicatie	10
3.6.1	Communicatie met scholen.....	10
3.6.2	Communicatie met ouders.....	11
3.6.3	Communicatie Opleidingsinstituten.....	11
3.6.4	Communicatie met bevoegde gezagen	11
3.6.5	Communicatie met gemeenten.....	11
3.6.6	Afstemming met (christelijke) zorgaanbieders	11
3.6.7	Afstemming voorschoolse voorzieningen	12
3.6.8	Afstemming voortgezet onderwijs	12
3.7	Ontwikkeldoelen	12
4	Ondersteuningsstructuur.....	13
4.1	Handelingsgericht werken	13
4.2	Ondersteuningsstructuur op de scholen.....	13
4.2.1	Basisaanpak in de groep.....	13
4.2.2	Differentiatie binnen basisaanpak en groepsbespreking.....	14
4.2.3	Leerlingbespreking	14
4.2.4	Bespreking in het ondersteuningsteam	14
4.2.5	Bespreking in het loket.....	15
4.2.6	Plaatsing op een speciale (basis)school.....	15
4.3	Schoolondersteuningsprofiel van de scholen	15
4.4	Basisondersteuning.....	15
4.5	Extra ondersteuning.....	16
4.6	Loketfunctie	16
4.7	Ambulante begeleiding	16
4.8	Onderwijs en Jeugdhulp.....	17
4.8.1	Onderwijsondersteuning en 'zorg voor jeugd'	17
4.9	Informeren en betrekken van ouders	17
4.10	Beleid terugplaatsing	18
4.11	Ontwikkeldoelen	18
4.11.1	Ondersteuningsteams.....	18
4.11.2	Basisondersteuning	18
4.11.3	Extra ondersteuning.....	19
4.11.4	Van indiceren naar arrangeren	19
4.11.5	Loket en zorgmakelaar	19

4.11.6	Ambulante begeleiding	19
5	Kwaliteitszorg.....	20
5.1	Inrichting systeem en cyclus van kwaliteitszorg	20
5.1.1	Uitgangspunten	20
5.1.2	Doelstellingen.....	20
5.1.3	Kwaliteitscyclus	20
5.2	Evaluatiegegevens.....	21
5.2.1	Tevredenheidsonderzoeken.....	21
5.2.2	Opbrengsten van het onderwijs.....	21
5.2.3	Thuiszitters	21
5.3	Kengetallen	22
5.3.1	Kwalitatieve kengetallen	22
5.3.2	Kwantitatieve kengetallen.....	22
5.4	Resultaten	22
5.4.1	Kwalitatieve resultaten.....	22
5.4.2	Kwantitatieve resultaten	23
5.5	Ontwikkeldoelen	23
5.5.1	Vertrouwen	23
5.5.2	Verbinden	23
5.5.3	Verantwoorden	23
6	Financiën.....	24
6.1	Algemene uitgangspunten	24
6.2	Operationele uitgangspunten	24
6.3	Ontwikkeldoelen	25

1 Introductie

1.1 Algemene inleiding

Berséba is het enige landelijke samenwerkingsverband passend onderwijs naar richting. Berséba behoort bij de reformatorische denominatie. Alle (speciale) basisscholen en speciale scholen met een reformatorische grondslag zijn bij Berséba aangesloten. Op deze scholen wordt vanuit Bijbelse uitgangspunten christelijk onderwijs gegeven.

Evenals andere samenwerkingsverbanden heeft Berséba de opdracht een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen voor alle leerlingen te bieden. Samen met de scholen is er in de achterliggende vier jaren hard gewerkt om dit te realiseren.

In dit ondersteuningsplan, met als looptijd de schooljaren 2018-2019 t/m 2021-2022, is de richting van het beleid voor de komende jaren beschreven. Bewust wordt deze richting ontwikkelingsgericht geformuleerd. De omgeving van het onderwijs is zo dynamisch, dat het onmogelijk is nu al concrete doelen voor 2022 te formuleren. Jaarlijks zal dit ondersteuningsplan uitgewerkt worden in een jaarplan. In de jaarplannen wordt geformuleerd, wat Berséba van de scholen verwacht en wat de scholen mogen verwachten van Berséba. De evaluatie van een jaarplan en de kaders van het ondersteuningsplan bepalen dan weer de inhoud van het volgende jaarplan. Zowel de verschillende jaarplannen voor de komende periode als de evaluaties van deze jaarplannen vormen te zijner tijd een bijlage bij het ondersteuningsplan.

Onze plannen kunnen we alleen uitvoeren vanuit het diepe besef 'zo de Heere wil en wij leven zullen' (Jakobus 4, vers 15), in afhankelijkheid van de God van hemel en aarde en in het vertrouwen dat Hij ons zal helpen.

1.2 Functie van het ondersteuningsplan

Samenwerkingsverbanden passend onderwijs hebben een aantal wettelijke taken. Deze worden in het ondersteuningsplan uitgewerkt:

- a. de manier waarop Berséba een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen zijn scholen realiseert;
- b. de procedure en criteria voor de verdeling, besteding en toewijzing van ondersteuningsmiddelen en -voorzieningen aan de scholen;
- c. de procedure en criteria voor plaatsing van leerlingen in het sbo en so;
- d. het beleid en de procedure voor terug- of overplaatsing van het so naar het reguliere onderwijs na de looptijd van de toelaatbaarheidsbeschikking;
- e. de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de bijbehorende bekostiging;
- f. de wijze van informatieverstrekking aan ouders¹ over de ondersteuningsvoorzieningen en de onafhankelijke ondersteuningsmogelijkheden waarop ouders een beroep kunnen doen;
- g. de financiering van het sbo wanneer het leerlingaantal hoger is dan 2% van het totaal aantal leerlingen van Berséba in het primair onderwijs;
- h. de financiering van het so als het aantal leerlingen op 1 februari van een schooljaar hoger is dan op de wettelijke teldatum.

Het realiseren van de genoemde wettelijke taken zijn in dit ondersteuningsplan uitgewerkt in ontwikkeldoelen aan het eind van elk hoofdstuk.

---

¹ Waar in het ondersteuningsplan gesproken wordt over ouders, kan ook verzorgers worden gelezen.

1.3 Samenhang met andere documenten

Het ondersteuningsplan is het beleidsdocument van het samenwerkingsverband. Na vaststelling van dit ondersteuningsplan conformeren de scholen zich aan de geformuleerde inhoud en de beoogde ontwikkelrichting.

Het beleidsdocument van de scholen is het schoolplan, incl. het schoolondersteuningsprofiel. De scholen zorgen ervoor, dat de beleidsontwikkeling van de school nauw aansluit bij de beleidsontwikkeling van het samenwerkingsverband. Het ondersteuningsbeleid van elke school binnen Berséba is in overeenstemming met de inhoud van het ondersteuningsplan.

Scholen verwijzen in hun schoolgids naar het samenwerkingsverband op basis van een door het samenwerkingsverband aangeleverde tekst.

1.4 Totstandkoming van het ondersteuningsplan

Het volgende proces is doorlopen om tot vaststelling van het ondersteuningsplan te komen:

- Het managementteam van Berséba heeft tijdens een tweedaagse bijeenkomst aan het eind van schooljaar 2016-2017 de stand van zaken rond passend onderwijs binnen Berséba geëvalueerd. Er is niet alleen gekeken naar de inhoud van het ondersteuningsplan 2014-2018, maar ook naar algemene maatschappelijke trends die een rol (kunnen) spelen voor de komende planperiode. Deze bijeenkomst heeft geleid tot het formuleren van de stand van zaken op vijf thema's en een reflectie op deze stand van zaken. Vervolgens zijn op basis hiervan richtinggevende uitspraken voor de nieuwe planperiode geformuleerd.
- Dit geheel – stand van zaken, reflectie en richtinggevende uitspraken – is tijdens een studiedag uitgebreid besproken met de leden van de regionale commissies en de Loketten uit de vier regio's van Berséba. Deze bespreking heeft op onderdelen geleid tot aanpassingen in de richtinggevende uitspraken.
- Het resultaat van deze studiedag is vervolgens besproken tijdens directie-/i.b.-netwerken in de vier regio's om een optimale betrokkenheid en een zo groot mogelijk draagvlak te creëren bij de scholen. De opbrengsten van deze bijeenkomsten hebben opnieuw geleid tot aanpassingen van de richtinggevende uitspraken.
- Na deze besprekingen in de vier regio's is een concept ondersteuningsplan geschreven. Dit is besproken in het managementteam en voorlopig vastgesteld door de raad van bestuur.
- Na het op overeenstemming gericht overleg met de gemeenten en goedkeuring door de Ondersteuningsplanraad is het plan goedgekeurd door de raad van toezicht.
- Na deze goedkeuring is het ondersteuningsplan door de raad van bestuur definitief vastgesteld.

In dit ondersteuningsplan zijn de richtinggevende uitspraken bij elk hoofdstuk geformuleerd als ontwikkeldoelen.

1.5 Leeswijzer

Het ondersteuningsplan is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1: Inleiding

Hoofdstuk 2: Visie en ambitie

Hoofdstuk 3: Organisatie

Hoofdstuk 4: Ondersteuningsstructuur

Hoofdstuk 5: Kwaliteitszorg

Hoofdstuk 6: Financiën

2 Visie en ambitie

2.1 Bijbelse basis

De grondslag van Berséba is de Bijbel, het Woord van God. In de Bijbel zijn twee lijnen zichtbaar, een verticale en een horizontale lijn. De verticale lijn heeft betrekking op onze verhouding tot God. De horizontale lijn betreft onze verhouding tot onze naasten. Met Bijbelse woorden gesproken: God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf.

De Bijbel houdt ons voor, dat door de zonde van de mens de verhouding met God verbroken is. Deze relatie en gemeenschap tussen God en de mens was er wel in het Paradijs.

Mensen zijn van nature God kwijt; ze zijn zondig en verloren. De Bijbel laat ons weten, dat deze verlorenheid, deze verwoeste relatie hersteld kan worden. Jezus Christus, de Zoon van God, is daarvoor in de wereld gekomen. Hij zoekt en roept zondige, verloren mensen. “Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve (*niet verloren blijft*), maar het eeuwige leven hebbe” (*een herstelde relatie met God krijgt*). (Johannes 3, vers 16). De inhoud van deze verticale lijn wordt op de scholen van Berséba verkondigd in vertellingen uit de Bijbel en op andere manieren.

De horizontale lijn is in de Bijbel ook nadrukkelijk aanwezig. Zoals God in de verticale lijn Zijn handen uitstrekt naar verloren mensen om de gebrokenheid met Hem weer te herstellen, zo gebiedt God om te zorgen voor de kwetsbaren in onze samenleving. Zoals Jezus Christus tijdens Zijn leven op aarde met innerlijke ontferming bewogen was over kwetsbare mensen, zo vraagt Hij deze ontferming ook van ons. De Bijbel laat er geen enkel misverstand over bestaan, dat de zorg voor kwetsbaren een concrete toetssteen is in het christelijke (samen)leven. Daarmee stelt de Bijbel christelijke scholen voor de expliciete opdracht om aandacht te geven aan en zorg te dragen voor kinderen die belemmeringen ondervinden in hun ontwikkeling.

In dit ondersteuningsplan maken we geen onderscheid tussen type kinderen. Berséba richt zich op een optimale ontwikkeling van alle kinderen, ongeacht hun begaafdheden, mogelijkheden of beperkingen.

Berséba draagt actief uit, dat kwetsbare mensen bij de samenleving horen. In het verlengde daarvan is het uitgangspunt, dat kwetsbare kinderen volwaardig deel uitmaken van de kleine samenleving van de school. De Bijbel geeft geen aanleiding om segregatie als gewenst uitgangspunt voor de ondersteuning aan deze kinderen te hanteren. Toch kan het voorkomen dat er complexe situaties zijn en zullen blijven, waarin het (nog) niet mogelijk is, dat kinderen zich in een reguliere schoolomgeving kunnen ontwikkelen. In dergelijke situaties is plaatsing in een speciale voorziening een Bijbels verantwoorde manier om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan wat een kind in zijn ontwikkeling nodig heeft.

2.2 Visie

Dat brengt ons tot de volgende visie:

- Berséba werkt samen met alle scholen aan een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod op elke school, dat de totale ontwikkeling van alle leerlingen ondersteunt en versterkt.
- Berséba ondersteunt basisscholen om consequent en consistent de ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen uit te breiden en te verdiepen.
- Berséba stimuleert scholen om met nieuwe aanpakken meer kwetsbare kinderen op de eigen school te begeleiden.
- Berséba draagt er samen met de speciale (basis)scholen zorg voor, dat er voor leerlingen met te complexe ondersteuningsvragen voor het basisonderwijs een dekkend netwerk van voorzieningen is, al dan niet in samenwerking met zorgpartners.

2.3 Ontwikkelrichting

Op twee niveaus wordt de ontwikkelrichting van Berséba geformuleerd:

- verlangen naar meer inclusief onderwijs
- realiseren van een dekkend netwerk

2.3.1 Verlangen naar meer inclusief onderwijs

Vanuit de hierboven genoemde visie (paragraaf 2.2) wil Berséba actief bezig zijn om integratie van kwetsbare leerlingen in het reguliere onderwijs voortdurend te ontwikkelen en te stimuleren. We noemen deze ontwikkelrichting '*Verlangen naar meer inclusief onderwijs*'.

Berséba durft deze ontwikkelrichting op deze manier te formuleren, omdat veel kinderen met extra ondersteuningsvragen nu al binnen onze basisscholen worden begeleid. Scholen hebben met grote inzet van hun teamleden hun onderwijssysteem dermate versterkt, dat veel kinderen al een passende begeleiding krijgen. Dit geeft een basis om vanuit deze ontwikkeling verder te bouwen.

Tegelijk is het (in toenemende mate) de werkelijkheid, dat binnen de huidige manier van werken vooral leerlingen met complexe ondersteuningsvragen rond gedrag en (zeer) lage intelligentie onvoldoende passende begeleiding kunnen krijgen. En dat terwijl de school dit ten diepste wel wil! Niet altijd liggen deze belemmeringen in de directe invloedssfeer van leerkrachten. Met de scholen willen we de oorzaken opsporen, die een passende begeleiding van deze kinderen belemmeren. We willen succesfactoren voor passend onderwijs ontdekken om samen met de scholen te werken aan het inclusiever maken van ons onderwijs.

Bij het verlangen naar meer inclusief onderwijs, vanuit onze Bijbelse basis en de visie van Berséba, spelen de volgende motieven een rol:

- Het pedagogisch motief dringt ons om naar de klas/de groep als gemeenschap te kijken. Nog sterker: de groep als weerspiegeling van de christelijke, kerkelijke gemeente (1 Korinthe 12). Het gaat er bij dit motief niet om dat er aan elke behoefte van een leerling kan worden voldaan, maar dat elke leerling er wel bij hoort.
- Het zorgmotief leert ons, dat onze zorg aan kwetsbare leerlingen gericht dient te zijn op het participeren in de samenleving, dus ook in de kleine samenleving van een groep leerlingen. Dit motief is niet alleen gericht op de kwetsbare leerling, maar ook op zijn medeleerlingen.
- Het barmhartigheidsmotief sluit daar nauw op aan. Het vraagt van ons om oog te hebben voor wat leerlingen nodig hebben om in de groep mee te kunnen doen.
- Het waardigheidsmotief motiveert ons om alle leerlingen als gelijkwaardig te zien. Geen enkele leerling is meer of minder dan de ander. We willen de hoge waarde van elke leerling erkennen. We willen een leerling ondersteunen en begeleiden in zijn ontwikkeling vanuit aanwezige mogelijkheden en niet in de eerste plaats vanuit eventuele beperkingen.
- Het rechtvaardigheidsmotief stimuleert ons om zorg te hebben voor alle leerlingen. We willen er voor alle leerlingen zijn en dat ook zichtbaar en tastbaar maken.

2.3.2 Dekkend netwerk

Het realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen is een wettelijke opdracht voor het samenwerkingsverband. Dit samenhangende geheel van ondersteuningsvoorzieningen wordt hierna aangeduid als een dekkend netwerk. De ambitie van Berséba is om voor zo veel mogelijk leerlingen vanuit de achterban een onderwijsplek aan te bieden op een reformatorische (speciale) school. In de visie van Berséba begint het realiseren van een dekkend netwerk bij de reguliere basisscholen en zijn de scholen voor speciaal (basis)onderwijs aanvullend op wat reguliere basisscholen niet kunnen bieden. De ontwikkelrichting naar meer inclusief onderwijs is hierbij uitgangspunt.

De analyse van de dekkendheid en het onderzoek naar mogelijke invullingen zijn in elke regio een continu ontwikkelpunt. Ambulante begeleiding, het ontwikkelen van tussenvoorzieningen en diverse vormen van symbiose helpen om een dekkend netwerk te realiseren.

Berséba heeft een verlangen naar meer inclusief onderwijs, maar beseft tegelijkertijd dat ook in de toekomst speciale voorzieningen nodig zijn om aan de opdracht voor een dekkend netwerk te voldoen. Berséba wil een *inclusief samenwerkingsverband* zijn. Ook voor cluster 1- en cluster 2-leerlingen wil Berséba binnen het samenwerkingsverband een dekkend netwerk realiseren. Bij het realiseren van een dekkend netwerk spelen we ook in op de ontwikkelingen rond het onderwerp 'leerrecht'.

2.4 Ontwikkeldoelen

In de planperiode van dit ondersteuningsplan wordt binnen Berséba op alle niveau gewerkt aan de volgende ontwikkeldoelen:

1. Bij het verder doordenken van het verlangen naar meer inclusief onderwijs neemt Berséba alle geledingen (ouders, onderwijsgeevenden, directie, besturen) mee.
2. Het samenwerkingsverband en elke school maken een analyse van bedreigingen en kansen met als uitgangspunt de collectieve ontwikkelrichting van Berséba en de kwaliteitsnormen vanuit de basisondersteuning. Op basis daarvan stelt elke school een schoolondersteuningsprofiel op, in samenhang met het schoolplan 2019-2023.
3. In het nieuwe schoolondersteuningsprofiel spreken scholen zich nadrukkelijk uit over hun eigen visie op de ontwikkelrichting naar meer inclusief onderwijs.
4. Een verwezen leerling is voor de school aanleiding om de eigen ondersteuningsmogelijkheden te evalueren en waar gewenst en mogelijk vernieuwend beleid te formuleren.
5. Scholen worden door Berséba uitgedaagd om te experimenteren met nieuwe vormen van onderwijs(organisatie/-inhoud) en variaties binnen het leerstofjaarklassensysteem met het oogmerk, dat meer kinderen de mogelijkheid hebben om op de basisschool te blijven.
6. Berséba voert de centrale regie over deze experimenten. De daarvoor beschikbare middelen zullen efficiënt en doelgericht worden ingezet.
7. De speciale voorzieningen zijn gericht op het terugplaatsen van leerlingen naar het reguliere basisonderwijs. De reguliere scholen volgen hun verwezen leerlingen en onderzoeken de mogelijkheden om terugplaatsing van deze leerlingen mogelijk te maken.
8. In samenwerking met partners in het onderwijs en in de zorg draagt het samenwerkingsverband bij aan het realiseren van mogelijkheden om tegemoet te komen aan het leerrecht voor kinderen.

3 Organisatie

3.1 Inrichting organisatie van de vereniging

Berséba is een vereniging: de Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs voor primair en speciaal onderwijs. De grondslag en de wijze van functioneren van de vereniging zijn in de statuten vastgelegd. De leden van deze vereniging zijn de aangesloten schoolbesturen. Onder deze besturen vallen:

- 166 scholen voor basisonderwijs;
- 7 scholen voor speciaal basisonderwijs met 1 nevenvestiging;
- 5 scholen voor speciaal onderwijs met 3 nevenvestigingen.

De lijst met aangesloten scholen staat op de [website](#).

Ten minste één keer per jaar is er een algemene ledenvergadering. De vereniging wordt geleid door de raad van bestuur. Deze bestaat uit ten minste één lid. Binnen de vereniging functioneert ook een raad van toezicht, die toezicht houdt op het functioneren van de raad van bestuur. De raad van toezicht telt zeven leden en heeft een eigen toezichtkader geformuleerd. De raad van toezicht legt verantwoording af aan de algemene ledenvergadering. Raad van bestuur en raad van toezicht zijn organiek gescheiden.

Binnen de vereniging functioneert een Ondersteuningsplanraad. Deze bestaat uit 12 leden. De helft van de leden vertegenwoordigt de oudergeleding van de scholen en de andere helft vertegenwoordigt de personeelsgeleding.

Berséba heeft eigen personeel in dienst. Ten gevolge hiervan functioneert binnen Berséba ook een medezeggenschapsraad. Deze bestaat uit drie leden.

De verschillende gremia vervullen hun taak conform een voor dat gremium vastgesteld reglement.

3.2 Inrichting werkorganisatie

Voor de uitvoering van het beleid is Berséba opgesplitst in vier regio's: Noordoost, Midden, Randstad en Zeeland. Regiomanagers geven leiding aan deze vier regio's. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en de kwaliteit van het beleid van Berséba in de regio.

Raad van bestuur en regiomanagers vormen met elkaar het managementteam van Berséba. Ze worden ondersteund door een managementassistente. Maandelijks, uitgezonderd de zomermaanden, overlegt het managementteam over de beleidsontwikkeling en de uitvoering van het beleid.

Bij de uitvoering van het beleid van Berséba consulteren de regiomanagers de regionale commissie van hun regio. Deze commissies hebben een adviserende rol. In deze commissies hebben directeuren en intern en/of ambulant begeleiders vanuit de regio zitting. Voor de werkwijze van deze commissies is een reglement vastgesteld. Voor de leden van deze commissies is een profiel opgesteld.

In elke regio zijn netwerken van directeuren en intern begeleiders actief. Deze netwerkbijeenkomsten zijn van groot belang om voortdurend aan draagvlak voor het beleid van Berséba binnen de scholen te werken. In elke regio is een loket ingericht voor de toewijzing van extra ondersteuning (toelaatbaarheidsverklaringen en extra ondersteuningsarrangementen). Een zorgmakelaar geeft leiding aan dit loket. Binnen het loket functioneert in iedere regio een commissie van toekenning om arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen toe te kennen. De regiomanagers hebben in hun regio frequent overleg met de zorgmakelaar.

3.3 Bestuurlijke uitgangspunten

Berséba is een samenwerkingsverband waarin scholen met elkaar samenwerken. Elke school afzonderlijke en alle scholen met elkaar zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid van Berséba. Een kernwoord hierin is 'SAMEN'. Dit leidt tot een centraal bestuurlijk uitgangspunt:

Berséba realiseert samen met en op de scholen dat leerlingen de passende ondersteuning ontvangen.

Afgeleid van dit centrale bestuurlijke uitgangspunt zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- a. Berséba verwacht eigenaarschap van de scholen voor de uitvoering van het vastgestelde beleid van Berséba.
- b. Berséba is actief partner van de scholen om dit eigenaarschap waar te maken.

- c. Berséba ondersteunt op een effectieve en daadkrachtige wijze de scholen om tot passende ondersteuning voor leerlingen te komen.
- d. Berséba beschouwt ouders als cruciale partners om de ontwikkeling van leerlingen zo goed mogelijk te ondersteunen.
- e. Berséba activeert scholen om intensief samen te werken met gemeenten en zorgaanbieders (Jeugdhulp) om door inzet van zorg in het onderwijs zo veel mogelijk thuisnabij onderwijs mogelijk te maken.
- f. Berséba heeft het principe van (financiële) solidariteit hoog in het vaandel staan.
- g. Berséba bevraagt de scholen op hun verantwoordelijkheid binnen en ten opzichte van de (financiële) solidariteit.

3.4 Cultuur

Een heldere organisatiestructuur geeft houvast bij ontwikkelingen, zowel wat betreft het functioneren als samenwerkingsverband als wat betreft het functioneren van scholen afzonderlijke en in relatie tot elkaar. Tegelijkertijd is het cruciaal op welke manier binnen de organisatiestructuur gewerkt wordt aan ontwikkeling. Een professionele cultuur op alle niveaus van het samenwerkingsverband is een voorwaarde. Een aantal aspecten van een professionele cultuur is van belang:

1. De focus van het beleid ligt op het bevorderen van de ontwikkeling van kinderen.
2. Het (onderwijskundig) leiderschap stimuleert het begeleiden, ondersteunen en faciliteren van teamleden om leerlingen in hun ontwikkeling te helpen.
3. Er wordt samengewerkt vanuit een gedeelde visie en vanuit gezamenlijke doelen.
4. Bij dit samenwerken wordt uitgegaan van erkende ongelijkheid in expertise en vaardigheden tussen scholen en tussen leerkrachten.
5. Er is een nieuwsgierige, onderzoekende en reflectieve houding om kansen en belemmeringen bij de beleidsontwikkeling te onderkennen en daarop actie te ondernemen.
6. Berséba en de scholen zijn bereid op een constructieve wijze elkaar wederzijds aan te spreken op werkwijze en houding binnen de professionele cultuur.

3.5 Personeel

Het samenwerkingsverband heeft eigen personeel in dienst. Voor de functies van deze personeelsleden is een functieprofiel vastgesteld met een daarbij passende inschaling in de salarisstructuur van de cao primair onderwijs. Het betreft de volgende functies:

- Leden raad van bestuur (voor hen geldt de cao Bestuurders PO)
- Beleidsmedewerkers
- Regiomanagers
- Zorgmakelaars
- Managementassistente
- Secretaresses

Voor de invulling van het personeelsbeleid, incl. de deskundigheidsbevordering van het personeel, is de inhoud van de cao primair onderwijs bepalend. De kosten voor het personeel(sbeleid) zijn opgenomen in de (meerjaren)begroting van het samenwerkingsverband.

3.6 Communicatie

3.6.1 Communicatie met scholen

De verantwoordelijkheid voor de communicatie van het samenwerkingsverband met de scholen ligt primair bij de regiomanager. Hij gebruikt hiervoor onder andere de website, nieuwsbrieven en bijeenkomsten. De schooldirecteuren nemen op hun beurt een sleutelpositie in bij het communiceren met teamleden en ouders.

Berséba stemt periodiek af met de speciale (basis)scholen van het samenwerkingsverband. Een aantal keren per jaar is er overleg tussen het managementteam van Berséba en de directies van deze scholen.

3.6.2 Communicatie met ouders

Berséba heeft geen directe lijn met alle ouders van de aangesloten scholen. Daarom vervullen de scholen een belangrijke rol in de communicatie met ouders. Berséba verwacht van de scholen, dat de ouders optimaal betrokken worden bij de ondersteuning die kinderen nodig hebben en dat de ouders ook goed worden geïnformeerd over de ondersteuningsmogelijkheden vanuit Berséba. Berséba vraagt van de scholen om eventuele nieuwsbrieven voor de ouders naar hen door te sturen. Ook levert Berséba een voorbeeldtekst aan om op te nemen in de schoolgids.

Via de loketten heeft Berséba wel contact met ouders van kinderen voor wie de school een extra arrangement of een toelaatbaarheidsverklaring aanvraagt. De ouders worden door het loket adequaat geïnformeerd over het proces binnen het loket. Ze worden door het loket op de hoogte gebracht van de beslissing over hun kind die door het loket worden genomen. Ouders worden door het loket in de gelegenheid gesteld hun visie op de benodigde ondersteuning voor hun kind kenbaar te maken.

3.6.3 Communicatie Opleidingsinstituten

Passend onderwijs vraagt veel van de startbekwaamheid van leerkrachten en het groeien in het beroep van leerkracht. Berséba is een vaste gesprekspartner van Driestar Hogeschool, de pabo waar verreweg de meeste van onze leerkrachten hun opleiding ontvingen. Voortdurend wordt met elkaar gekeken naar de inhoud van het curriculum en de wijze waarop het praktijkleren het beste vormgegeven kan worden.

Daarnaast is ook het Hoornbeek College, de reformatarische MBO-school, een belangrijke partner. Veel onderwijsassistenten en pedagogisch medewerkers voor onze scholen hebben op deze school hun opleiding gevolgd of volgen daar een aanvullende opleiding.

3.6.4 Communicatie met bevoegde gezagen

Berséba communiceert via de algemene ledenvergadering met de aangesloten besturen. Daarnaast ontvangen de besturen de nieuwsbrieven van Berséba.

3.6.5 Communicatie met gemeenten

Gemeenten zijn sinds de komst van passend onderwijs op 1 augustus 2014 en de decentralisatie van de Jeugdhulp per 1 januari 2015 een belangrijke partner voor Berséba. Beleidsmatig vindt de afstemming van onderwijsondersteuning en Jeugdhulp plaats binnen het op overeenstemming gericht overleg (OOGO), dat samenwerkingsverbanden en gemeenten moeten voeren. De regiomanagers hebben mandaat om dit OOGO namens de raad van bestuur te voeren.

De nadere uitwerking van dit (gezamenlijke) beleid vindt meestal plaats in werkgroepen rond gezamenlijk vastgestelde thema's. Voorbeelden van deze thema's zijn: afstemming onderwijs en jeugdhulp, beleid rond thuiszitters, leerplicht, onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer. Waar mogelijk participeren regiomanagers binnen werkgroepen. Tevens streven ze naar goede contacten met de regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

3.6.6 Afstemming met (christelijke) zorgaanbieders

Kinderen groeien op in verschillende opvoedcontexten. Het gezin en de school (of een andere ontwikkelomgeving) zijn de twee belangrijkste. Om (kwetsbare) kinderen en gezinnen te ondersteunen is het cruciaal dat deze ondersteuning plaatsvindt vanuit vergelijkbare opvoed- en ontwikkelidealen. Daarom hecht Berséba aan professionele zorgaanbieders, die vanuit Bijbelse uitgangspunten kinderen en gezinnen ondersteunen. Daarmee zijn christelijke zorgaanbieders een belangrijke partner om binnen de context van de ontwikkelingen rond Jeugdhulp samen met onderwijs kinderen en gezinnen te ondersteunen bij vragen rond opvoeding en ontwikkeling.

Als het zorgaanbod van christelijke zorgaanbieders tekortschiet, wordt er ook samengewerkt met andere zorgaanbieders.

3.6.7 Afstemming voorschoolse voorzieningen

In toenemende mate maken ouders vanuit de achterban van Berséba gebruik van voorschoolse voorzieningen. Gelet op het landelijk karakter van Berséba is het onmogelijk om op dit punt centraal beleid te formuleren. De aangesloten scholen binnen Berséba zijn verantwoordelijk voor een maximale afstemming tussen de voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs. Berséba voelt zich medeverantwoordelijk voor de doorgaande lijn en be vraagt de scholen op de afstemming met voorschoolse voorzieningen. We verwachten hierin van onze basisscholen een proactieve houding. Ze kunnen daarvoor een beroep doen op beschikbare expertise binnen Berséba om voor kwetsbare kinderen de overstap naar het onderwijs zo soepel mogelijk te laten verlopen. Berséba hanteert hierbij als uitgangspunt, dat bij deze kinderen uiterlijk zes maanden voor instroom in het basisonderwijs inhoudelijk overleg wordt gestart binnen het ondersteuningsteam van de school. Daarbij kan ook eventueel een ondersteuningsarrangement vanuit Berséba worden ingezet.

3.6.8 Afstemming voortgezet onderwijs

Een groot deel van de leerlingen stroomt vanuit groep 8 uit naar één van de reformatorische scholen voor voortgezet onderwijs. Deze scholen vormen met elkaar een samenwerkingsverband passend onderwijs voor voortgezet onderwijs, RefSVO (www.refsvo.nl). Tussen Berséba en RefSVO zijn afspraken gemaakt om voor leerlingen met extra ondersteuning in groep 7 en 8 de overgang zo goed mogelijk te laten verlopen. Dit betreft zowel leerlingen die extra begeleiding ontvangen binnen de basisondersteuning, als leerlingen die extra ondersteuning ontvangen vanuit Berséba. De concrete uitwerking hiervan is een verantwoordelijkheid voor de basisscholen samen met de school voor voortgezet onderwijs. Ook bij de overgang naar het voortgezet onderwijs bevragen we onze scholen op de wijze waarop de afstemming in de praktijk gestalte krijgt en inventariseren eventuele knelpunten. Deze knelpunten worden met RefSVO besproken.

Een deel van de kinderen stroomt vanwege keuze van de ouders en/of leerlingen uit naar niet-reformatorische scholen voor voortgezet onderwijs. Het is onmogelijk voor Berséba om ook bij deze scholen tot goede afspraken te komen. Het is de verantwoordelijkheid van de basisscholen zelf om zich te oriënteren hoe de overgang van leerlingen met extra ondersteuning in groep 7 en 8 naar deze scholen het beste kan plaatsvinden.

3.7 Ontwikkeldoelen

In de planperiode van dit ondersteuningsplan wordt binnen Berséba op alle niveau gewerkt aan de volgende ontwikkeldoelen:

1. De bestuurlijke uitgangspunten van Berséba zijn beschreven als kernwaarden, waarnaar gehandeld wordt.
2. Berséba en de scholen voelen zich afzonderlijk, gezamenlijk en wederzijds eigenaar van de beleidsontwikkeling rond ondersteuning aan leerlingen.
3. Berséba initieert het werken aan een professionele cultuur met, op en tussen scholen.
4. Onderwijskundig leidinggevend en intern begeleiders ontmoeten elkaar in netwerkbijeenkomsten van Berséba.
5. De netwerkbijeenkomsten van Berséba krijgen – daar waar nodig en gewenst – een kleinschaliger karakter om optimale betrokkenheid van scholen te bevorderen en het leren van en met elkaar te realiseren.
6. Berséba heeft maximaal inzicht in de beschikbare expertise van de scholen en brengt scholen bij elkaar om het leren van en met elkaar te stimuleren.
7. Berséba en de onderwijskundig leidinggevend en intern begeleiders van de scholen communiceren de (uitwerking van de) visie en ambitie van Berséba naar de teamleden van de aangesloten scholen.
8. Berséba voelt zich direct betrokken bij ondersteuningsvragen van de scholen en denkt daarin mee.

4 Ondersteuningsstructuur

4.1 Handelingsgericht werken

De ondersteuning op scholen en binnen het samenwerkingsverband is handelingsgericht. Kenmerken daarvan zijn:

- Er wordt uitgegaan van de onderwijsbehoeften van de leerling.
- De afstemming is gericht op wat het kind nodig heeft in de context van zijn groep en zijn opvoedsituatie.
- Positieve aspecten van het kind en zijn context worden ingezet voor zijn ontwikkeling.
- Mensen die het kind ondersteunen in zijn ontwikkeling werken constructief samen.
- Er wordt doelgericht gewerkt aan groei in het sociaal-emotioneel functioneren, in de werkhouding en bij het leren, passend bij de mogelijkheden van de leerling.
- In het geven van ondersteuning vervult de leerkracht een sleutelrol.
- Het organiseren en geven van ondersteuning is systematisch en transparant georganiseerd.

Aanvullend op deze uitgangspunten van handelingsgericht werken zijn de volgende punten van belang:

- Het effectief maken van de genoemde uitgangspunten vindt primair plaats in de context van de groep.
- Berséba legt het primaat bij de preventieve ondersteuning.
- Daarna(ast) zijn er (licht-)curatieve ondersteuningsmogelijkheden, in de groep, in de school en bovenschools.
- Berséba gaat uit van het principe dat een pedagogisch veilige basis voorwaardelijk is om tot ontwikkeling te komen. Daarmee ligt het primaat in de ondersteuning en begeleiding van een leerling bij zijn sociaal-emotioneel functioneren en zijn werkhouding.
- Het omgaan met diversiteit vraagt om structurele professionalisering, individueel en in teamverband.
- Leerlingen worden zo veel als mogelijk is bij hun ontwikkeling betrokken.
- De intern begeleider is de verantwoordelijke van de ondersteuningsstructuur, incl. de lijnen die lopen naar het samenwerkingsverband, ambulante begeleiding, jeugdhulp en zorgaanbieder. Deze vervult de rol van coach naar de teamleden en is betrokken bij het (ondersteunings)beleid van de school.
- De onderwijskundig leider(s) binnen een school zijn maximaal betrokken bij de inrichting en de uitvoering van het ondersteuningsbeleid op de school.

4.2 Ondersteuningsstructuur op de scholen

In de ondersteuningsstructuur van de school onderscheiden we zes stappen. Bij elke stap geven we een toelichting.

4.2.1 Basisaanpak in de groep

Wat doet de school?	Betrokkenheid van en afstemming met ouders
<p>Stap 1 De leerkracht werkt handelingsgericht in zijn groep. Hij geeft vanuit preventief perspectief kwalitatief goed onderwijs. Hij observeert, signaleert en analyseert resultaten en baseert op deze gegevens begeleiding en ondersteuning in zijn groep.</p>	<p>De leerkracht houdt de ouders op de hoogte van de ontwikkeling van hun kind. De leerkracht staat open voor vragen en opmerkingen van ouders.</p>

Goed onderwijs is van belang voor alle kinderen in de klas. Leerlingen met een ondersteuningsbehoefte profiteren hier extra van. Goed pedagogisch en didactisch handelen is een cruciale vaardigheid voor een leerkracht. Hij is gericht op optimale taakgerichtheid en betrokkenheid van de leerlingen en geeft handelingsgerichte feedback. Daarbij is sprake van een duidelijke structuur, die consistent gehanteerd wordt en tevens ruimte geeft voor diversiteit van leerlingen. Goed onderwijs is beschreven in de door Berséba vastgestelde basisondersteuning (zie ook par. 4.4).

4.2.2 Differentiatie binnen basisaanpak en groepsbespreking

Stap 2 De leerkracht stemt binnen groep af op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de groep, een subgroep of een individueel kind. Deze afstemming heeft betrekking op het sociaal-emotionele functioneren, de werkhouding en het leren.	De leerkracht spreekt met ouders over de ondersteuning die geboden wordt en benut daarbij de expertise en ervaring van ouders. Waar mogelijk worden ouders ingeschakeld en dragen medeverantwoordelijkheid voor die ondersteuning.
--	--

Binnen de groep wordt afgestemd op de diversiteit tussen leerlingen. De basisaanpak is gedifferentieerd in een pedagogisch veilige omgeving. Tijdens de groepsbespreking bespreken intern begeleider, leerkracht(en) en waar nodig onderwijsassistenten de ontwikkeling van de groep als geheel. Heeft het onderwijsproces in de afgesloten periode bijgedragen aan optimale ontwikkeling van de groep en van de leerlingen? Aandachtspunten hierbij zijn o.a. het sociaal-emotioneel functioneren, de werkhouding en het leren. Wat hebben de groep en de leerkracht qua onderwijsproces nodig voor de komende periode? Ook wordt geïnventariseerd welke leerlingen individueel besproken moeten worden in een leerlingbespreking, omdat de gedifferentieerde basisaanpak in de groep niet toereikend is voor hun ontwikkeling. De leerkracht is eigenaar van de groepsbespreking en speelt een belangrijke rol in de vormgeving hiervan. De leerkracht reflecteert met collega's op zijn aanpak binnen groep en past deze aanpak indien gewenst aan.

4.2.3 Leerlingbespreking

Stap 3 Leerlingen voor wie de gedifferentieerde basisaanpak niet toereikend is om hun ontwikkeling optimaal te ondersteunen en te begeleiden worden besproken tijdens de leerlingbespreking.	De leerkracht informeert ouders over de gegeven ondersteuning. Zij worden zo mogelijk betrokken bij de ondersteuning.
--	---

De leerlingbespreking wordt gevoerd tussen intern begeleider en leerkracht(en). De focus van de leerlingbespreking is om de ondersteuning voor een individuele leerling binnen de groep en binnen de school beter af te stemmen op de mogelijkheden van de leerling. Bij de leerlingbespreking wordt verkend welke eigen expertise van de school ingezet kan worden en welke aanpassingen in de organisatie mogelijk zijn. Naast de input van de leerkracht wordt informatie van de ouder(s) meegenomen, zodat vanuit verschillende invalshoeken een beeld ontstaat van het functioneren van de leerling binnen en buiten de school.

4.2.4 Bespreking in het ondersteuningsteam

Stap 4 Als de eigen expertise en organisatiemogelijkheden van de school ontoereikend zijn, wordt de leerling besproken in het ondersteuningsteam.	Ouders maken deel uit van het overleg over hun kind. Zo nodig wordt toestemming gevraagd voor opschaling. Ouders hebben recht op inzage in het volledige dossier.
---	--

Alle scholen hebben een ondersteuningsteam. Een bespreking in het ondersteuningsteam verschilt van een leerlingbespreking, omdat externen bij deze bespreking betrokken zijn. Hierin participeren in ieder geval de intern begeleider van de school en een externe onderwijspecialist (bijvoorbeeld een orthopedagoog). Het heeft de voorkeur dat ook een schakelfunctionaris vanuit de gemeente (bijvoorbeeld een verbindingspersoon uit het lokale zorgnetwerk, zoals dat in het kader van Jeugdhulp binnen een gemeente functioneert) hierbij aansluit. Andere deskundigen worden incidenteel toegevoegd, als hun expertise nodig is voor het realiseren van een passend arrangement. Bij onderwijsgerelateerde problematiek kan de intern begeleider vanuit het ondersteuningsteam opschalen naar het loket van Berséba. Bij zorg- en/of gezinsgerelateerde problematiek kan de schakelfunctionaris opschalen naar Jeugdhulp. Een combinatie van beide is ook mogelijk. Zowel vanuit het samenwerkingsverband als vanuit Jeugdhulp kunnen vervolgens intensievere vormen van ondersteuning en zorg ingezet worden.

Als er sprake is van (intensieve) gezinsgerelateerde problematiek, dan wordt in het ondersteuningsteam bepaald wie de regie heeft in de ondersteuning van de leerling en welke professionals nodig zijn voor een goede begeleiding, vanuit het perspectief één kind, één gezin, één plan.

4.2.5 Bespreking in het loket

Stap 5 De leerling wordt besproken in het loket. Vanuit het loket kan advies worden gegeven, een arrangement (waaronder ambulante begeleiding) worden toegekend en een toelaatbaarheidsverklaring worden afgegeven. In enkele regio's kunnen onderzoeken worden toegekend	In gesprek met ouders informatie en uitleg geven, en ondersteunen bij te nemen beslissingen. Bij het aanvragen van onderzoek is de toestemming van ouders vereist.
---	--

Als het niet lukt om de geboden ondersteuning op schoolniveau voldoende op een leerling af stemmen, dan wordt de leerling aangemeld bij het loket. Op bovenschools niveau wordt dan gezocht naar de noodzakelijke ondersteuning. Deze kan bestaan uit een extra ondersteuningsarrangement (incl. ambulante begeleiding vanuit het speciaal (basis)onderwijs), (een advies voor) nader onderzoek, expertise van naburige basisscholen binnen Berséba, plaatsing op een andere basisschool of in een tussenvoorziening.

4.2.6 Plaatsing op een speciale (basis)school

Stap 6 De leerling ontvangt een onderwijs- of zorgarrangement op een speciale (basis)school.	Ondersteuning ouders bij te nemen stappen (aanvraag toelaatbaarheidsverklaring, aanmelding e.d.).
--	---

Als extra ondersteuning binnen de eigen basisschool niet toereikend is, dan kan de school een toelaatbaarheidsverklaring voor het s(b)o aanvragen. Hoewel de school bevoegd is om een toelaatbaarheidsverklaring aan te vragen, is het uitgangspunt van Berséba dat deze door school en ouders samen wordt aangevraagd. Met deze toelaatbaarheidsverklaring kunnen kinderen geplaatst worden op een speciale (basis)school van Berséba. Als plaatsing op een eigen Berséba-school niet mogelijk is, dan wordt maximaal samengewerkt met speciale voorzieningen buiten Berséba, zodat leerlingen toch een onderwijsplek kunnen krijgen.

In situaties waarbij ook zorg vanuit Jeugdhulp noodzakelijk is, wordt gestreefd naar het afgeven van een onderwijszorgarrangement.

4.3 Schoolondersteuningsprofiel van de scholen

Elke school beschrijft in een schoolondersteuningsprofiel welke ondersteuning zij kan bieden aan leerlingen met extra onderwijsbehoeften. Dit profiel geeft ouders een handvat als zij een school voor hun kind zoeken. Het is de ambitie van Berséba dat de gezamenlijke schoolondersteuningsprofielen van alle scholen zorgen voor een dekkend netwerk van voorzieningen voor onze leerlingen. Berséba stimuleert de scholen hun schoolondersteuningsprofiel in het schoolplan op te nemen.

4.4 Basisondersteuning

De basisondersteuning beschrijft het ondersteuningsniveau dat minimaal verwacht wordt op alle scholen die aangesloten zijn bij Berséba (zie [website](#)). De basisondersteuning omvat:

- De door de inspectie in haar toezichtkader omschreven *basiskwaliteit*. Het gaat hier om de kwaliteit die elke school vanuit haar professie met de middelen uit de lumpsum minimaal moet realiseren.
- Het door het samenwerkingsverband vastgestelde niveau van *preventieve en licht-curatieve ondersteuning*. Scholen ontvangen hiervoor ondersteuningsmiddelen van Berséba.

Basisondersteuning definieert Berséba als goed onderwijs voor alle leerlingen. Scholen nemen hun verantwoordelijkheid om de preventieve en licht-curatieve ondersteuning krachtig te ontwikkelen ook in relatie tot de indicatoren van het toezichtkader.

Doordat preventieve en licht-curatieve ondersteuning een onderdeel vormen van de basisondersteuning, gaat de kwaliteit die Berséba van het onderwijs op de scholen verwacht, verder dan de kwaliteit die vanuit het toezichtkader van de inspectie wordt voorgeschreven.

De leraar heeft binnen de basisondersteuning een sleutelrol. De kwaliteit/het niveau van de basisondersteuning staat of valt met de man of de vrouw voor de klas, met de samenwerking tussen leraren op de school en met de kwaliteit van de ondersteuningsstructuur binnen de school.

4.5 Extra ondersteuning

Vanuit Berséba kunnen extra ondersteuningsarrangementen voor leerlingen worden ingezet, als de afgesproken basisondersteuning ontoereikend is. Dit zijn arrangementen die bestaan uit ambulante begeleiding, al dan niet aangevuld met een budget om inzet van extra personeel binnen de school mogelijk te maken.

Voor alle leerlingen die extra ondersteuning ontvangen, zowel vanuit de school zelf als via een arrangement van Berséba, moet een ontwikkelingsperspectief worden opgesteld. Over een ontwikkelingsperspectief moet altijd op overeenstemming gericht overleg gevoerd worden met de ouders. Over de handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief dient altijd overeenstemming bereikt te worden.

4.6 Loketfunctie

Berséba geeft de wettelijk verplichte loketfunctie gestalte in loket per regio. Het loket werkt binnen landelijke kaders en valt onder de landelijke kwaliteitszorg. De onafhankelijkheid van het loket is een van de kwaliteitscriteria.

Het loket gaat uit van *handelingsgerichte* diagnostiek. De ondersteuningsvraag van de leerling staat centraal: *wat heeft deze leerling in deze situatie nodig, hoe gaan we dat organiseren en arrangeren, wie hebben we daarvoor nodig en hoeveel kost het?*

Het Loket is zodanig ingericht dat het adequaat de volgende taken kan vervullen:

- a. adviseren en informeren van scholen en ouders;
- b. toekennen van ondersteuningsarrangementen in het reguliere onderwijs;
- c. arrangeren van speciale onderwijszorg;
- d. trajectbegeleiding.

Binnen het loket functioneert een commissie van toekenning. In deze commissie is expertise aanwezig om de scholen te adviseren bij ondersteuningsvragen. Elk loket heeft een zorgmakelaar, die de contacten onderhoudt met de intern begeleiders van de scholen, de voorschoolse instellingen, het voortgezet onderwijs en de gemeentelijke zorgstructuur.

De verantwoordelijkheid voor het functioneren van het loket ligt bij de regiomanager. Hij stelt jaarlijks een begroting op voor het loket. Het loket rapporteert periodiek de kengetallen en trends aan de regiomanager. De procedures van het loket zijn beschreven in een algemeen reglement, een huishoudelijk reglement (zie [website](#)) en een privacyreglement (zie [website](#)). De procedure van beroep en bezwaar maakt deel uit van het algemeen reglement. Er worden vaste procedures gehanteerd voor het toekennen van toelaatbaarheidsverklaringen en extra ondersteuningsarrangementen (zie [website](#)).

4.7 Ambulante begeleiding

Voor het realiseren van thuisnabij onderwijs en een dekkend netwerk is de inzet van expertise vanuit het speciaal (basis)onderwijs belangrijk. Deze expertise wordt vormgegeven via ambulante begeleiding. Berséba is opdrachtgever van deze dienst, maar belegt de uitvoering bij het s(b)o van die regio. De directe aansturing van de ambulante dienst ligt bij een coördinator. Voor de kwaliteit van de vier regionale ambulante diensten is een service level agreement opgesteld. Jaarlijks stelt de coördinator van de regionale ambulante dienst een kwaliteitsverslag op. Dit verslag wordt besproken met de regiomanager. De inhoud van het kwaliteitsverslag is richtinggevend voor de ontwikkeling van de ambulante dienst.

De ambulante begeleiders sluiten met hun begeleiding zo veel mogelijk aan op 'één kind, één gezin, één plan'. De ambulante dienst heeft een grote diversiteit aan mogelijkheden om leerlingen en leerkrachten te ondersteunen. Ze draagt expertise uit s(b)o de basisscholen in, zodat:

- leerkrachten (individueel en als (deel)team) in het reguliere onderwijs vaardiger worden in het omgaan met specifieke ondersteuningsbehoeften van een groep en/of van een individuele leerling;
- leerlingen (langer) in het reguliere onderwijs kunnen blijven;
- een duidelijk beeld ontstaat van wat leerlingen nodig hebben voor hun ontwikkeling (preventieve ambulante begeleiding);

- opvoeders worden betrokken bij het opstellen van het begeleidingsplan;
- leerkrachten/scholen ondersteund worden bij terugplaatsing van leerlingen in het reguliere onderwijs (terugplaatsingsbegeleiding);
- er een soepele overgang wordt gerealiseerd vanuit een voorschoolse voorziening naar het onderwijs, voor in hun ontwikkeling bedreigde kinderen.

4.8 Onderwijs en Jeugdhulp

In paragraaf 3.6.5 wordt het belang van een goede communicatie met gemeenten benadrukt, omdat de verantwoordelijkheid voor Jeugdhulp bij gemeenten ligt. Berséba heeft vanwege haar landelijk karakter te maken met veel gemeenten. Dat zorgt ervoor dat in dit ondersteuningsplan de afstemming met gemeenten slechts globaal kan worden geduid. Berséba hanteert als uitgangspunt, dat het landelijk samenwerkingsverband aansluit bij de wijze waarop regionale samenwerkingsverbanden met gemeenten samenwerken. Eventuele aanpassingen binnen deze werkwijze worden met gemeenten besproken en vastgelegd in een apart document.

4.8.1 Onderwijsondersteuning en ‘zorg voor jeugd’

Het gezamenlijke doel van de samenwerking tussen onderwijs en Jeugdhulp is kinderen onderwijs te bieden en te laten opgroeien in een veilige en gezonde omgeving. Zo krijgen ze optimale kansen om zich naar hun mogelijkheden en talenten te ontwikkelen. Berséba staat achter de kernbegrippen van de pedagogische civil society: Kinderen en hun opvoeders gedijen beter in rijke sociale netwerken, zoals gezin, school, kerk, buurt en verenigingen. De eigen kracht van kinderen en alle opvoeders wordt daarom in deze netwerken geactiveerd en waar nodig uitgebreid, uitgaand van de ondersteuningsbehoeften van kinderen en hun opvoeders. Samenwerking, afstemming, activering en eventuele interventies zijn handelings-, oplossings- en verbindingsgericht. Interventies zijn thuis- en schoolnabij, zodat gezin en school functioneren als vindplaats van ondersteuningsbehoeften en werkplaats voor het vervullen van deze behoeften.

Hoewel de zorgplicht om onderwijs voor leerlingen te realiseren bij het Berséba ligt, heeft het samenwerkingsverband de inzet van Jeugdhulp in complexe situaties rond leerlingen nodig om haar zorgplicht waar te maken. Daarom zet Berséba zich in voor het realiseren van onderwijszorgarrangementen (OZA's, zorg maakt onderwijs mogelijk) of zorgonderwijsarrangementen (ZOA's, onderwijs als aanvulling op zorg). Bij een OZA of ZOA zijn zowel onderwijs als jeugdhulp betrokken. Er wordt dan gewerkt vanuit één kind, één gezin, één plan. De onderwijsondersteuning wordt bekostigd vanuit het samenwerkingsverband en de zorg vanuit Jeugdhulp door de gemeente.

De praktische toepassing van het (gezamenlijke) beleid krijgt gestalte in de ondersteuningsteams van de scholen. Wederkerig is het nodig dat medewerkers van Jeugdhulp en onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid uitdragen naar ouders en leerlingen om de ontwikkeling van leerlingen maximaal te ondersteunen. Dit vraagt kennis van elkaars vakgebied en gespreksvaardigheden om met elkaar tot een sluitende aanpak te komen. Met elkaar werken we aan een passende ontwikkelomgeving voor leerlingen, zo mogelijk binnen de school, indien noodzakelijk deels of geheel buiten de school.

We verwachten van gemeenten dat zij, conform de Jeugdwet (2015), ouders waar mogelijk vrijheid geven om jeugdhulpverlening te kiezen die past bij hun gezindheid, levensovertuiging en culturele achtergrond. Optimale aansluiting bij het normen- en waardenpatroon van de zorgvrager zal immers zorgmijding tegengaan. Dit laat onverlet dat de zorginstellingen moeten voldoen aan de geldende kwaliteitscriteria.

4.9 Informeren en betrekken van ouders

In paragraaf 4.2 is bij de verschillende stappen beschreven hoe de school ouders moet betrekken bij de ontwikkeling van hun kind(eren). Enkele aanvullingen zijn nog van belang:

- Berséba verwacht van de scholen dat ouders altijd optimaal worden geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind. Indien er sprake is van een individuele bespreking van een kind, worden de betreffende ouders bij de bespreking uitgenodigd om als school en ouders samen te onderzoeken welke

ondersteuning voor het kind nodig is. De inbreng van de ouders in deze gesprekken krijgt waar mogelijk een plaats in de begeleiding en ondersteuning van het kind.

- Indien overleg met externe deskundigen nodig is om tot een passend aanbod voor een kind te komen, wordt altijd aan de ouders om toestemming gevraagd. In situaties waarbij ouders die toestemming niet geven, gaat de school opnieuw met ouders in gesprek om de reden hiervan te achterhalen en te proberen alsnog toestemming van ouders te krijgen. Als ouders blijven weigeren om toestemming te geven, dan treedt de school in overleg met Jeugdhulp en/of de zorgmakelaar om te bespreken welke handelwijze dan het beste is. De school handelt vanuit het belang van het kind.
- Het aanvragen van een arrangement of een toelaatbaarheidsverklaring kan voor ouders nooit als een verrassing komen. Zij zijn door de school meegenomen in het proces (zie paragraaf 4.2). Zij worden ook in deze fase adequaat geïnformeerd over de achterliggende redenen van de aanvraag. De school streeft ernaar om met de ouders overeenstemming te bereiken over de aanvraag. Met de ondertekening van de aanvraag geven ouders aan, dat zij instemmen met de aanvraag. Er is op het ondertekenformulier ook ruimte om hun visie weer te geven. Berséba hecht grote waarde aan de visie van ouders en zal deze meewegen in de beslissing over de aanvraag. Als ouders hun visie liever in een apart document weergeven, dan is dat ook toegestaan.
- Als ouders niet instemmen met een aanvraag, dan is de school gerechtigd om deze aanvraag zonder hun instemming toch in te dienen. De school moet dan aantonen op welke wijze zij zich ingespannen heeft om met ouders tot overeenstemming te komen. Bij het ontbreken van instemming worden de ouders uitgenodigd om bij de bespreking van hun kind in de commissie van toekenning aanwezig te zijn.
- De school en de ouders worden door de zorgmakelaar geïnformeerd over het genomen besluit. De zorgmakelaar communiceert ook de overwegingen die geleid hebben tot het besluit. Deze overwegingen zijn schriftelijk vastgelegd. Tevens worden ouders door de zorgmakelaar geïnformeerd over de mogelijkheid van bezwaar en beroep tegen het genomen besluit.
- Ouders kunnen zich extern laten ondersteunen in processen rond ondersteuning die hun kind nodig heeft. Ze kunnen dit o.a. laten doen door medewerkers van MEE (www.mee.nl) of door een onderwijs(zorg)consulent (www.onderwijsconsulenten.nl). Op onze website wordt naar deze instellingen verwezen.

4.10 Beleid terugplaatsing

Thuisnabij onderwijs sluit aan bij het verlangen van Berséba naar meer inclusief onderwijs. In dit kader overweegt de commissie van toekenning bij het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring de mogelijkheden tot terugplaatsing in de toekomst. Als deze terugplaatsingsmogelijkheden aanwezig zijn, dan wordt een toelaatbaarheidsverklaring met een beperkte geldigheidsduur afgegeven. De overwegingen worden kenbaar gemaakt aan ouders, basisschool en speciale (basis)school.

Het ontwikkelingsperspectief van de leerling moet dan gericht zijn op terugplaatsing. De verwijzende basisschool (of een andere basisschool) bereidt zich voor op terugplaatsing van de leerling. In het proces van terugplaatsing hanteert het samenwerkingsverband een procedure (zie [website](#)).

4.11 Ontwikkeldoelen

In de planperiode van dit ondersteuningsplan wordt binnen Berséba gewerkt aan de volgende ontwikkeldoelen:

4.11.1 Ondersteuningsteams

1. Ondersteuningsteams groeien meer richting een (zelfsturend) team, dat medeverantwoordelijkheid neemt voor toekennen van (een deel van de) extra ondersteuning(sarrangementen).
2. De ondersteuningsteams bewaken de kwaliteit van de basisondersteuning.

4.11.2 Basisondersteuning

1. Alle scholen verbinden zich aan het vastgestelde niveau van basisondersteuning.

2. De basisondersteuning is concreet geformuleerd en praktisch bruikbaar voor school en leerkracht.
  3. De rol en de taakstelling van de intern begeleider zijn helder omschreven.
  4. Scholen evalueren jaarlijks hun schoolondersteuningsprofiel en hun eigen schoolontwikkeling. Hieruit blijkt:
    - dat men zicht heeft op de schoolpopulatie en de noodzakelijk ondersteuningsbehoefte;
    - dat men zicht heeft op de kansen en de bedreigingen m.b.t. de eigen kwaliteit en expertise;
    - hoe men de groei naar meer inclusief onderwijs gestalte wil geven;
    - hoe men de kwaliteit van de leraar op voldoende niveau houdt op het terrein van (ortho) didactische en pedagogische vaardigheden en expertise;
    - hoe men samenwerkt met andere scholen van Berséba om de ondersteuning aan leerlingen zo thuisnabij mogelijk te realiseren.
- Zo nodig wordt het schoolondersteuningsprofiel naar aanleiding van de evaluatie bijgesteld.

4.11.3 Extra ondersteuning

1. Er zijn tussenvoorzieningen gerealiseerd tussen regulier- en speciaal (basis)onderwijs. Hierdoor wordt thuisnabij onderwijs verder vormgegeven.
2. Waar nodig en mogelijk worden vormen van symbiose toegepast om de ontwikkeling van leerlingen optimaal te ondersteunen en de spreiding van voorzieningen te verbeteren.
3. De speciale scholen hebben een voortrekkersrol in het realiseren van een dekkend netwerk.
4. Scholen hebben op basis van hun kwaliteiten en expertise helder wat ze kunnen bieden aan extra ondersteuning.
5. Scholen bieden steun aan hun personeel om passend onderwijs gestalte te geven.

4.11.4 Van indiceren naar arrangeren

1. Arrangementen worden toegekend op basis van onderwijsbehoeften en (eventuele) benodigde zorg vanuit Jeugdhulp.
2. Overweging van plaatsing op een andere (thuisnabije) reguliere basisschool maakt onderdeel uit van het proces om een toelaatbaarheidsverklaring aan te vragen.

4.11.5 Loket en zorgmakelaar

1. De adviesfunctie van de zorgmakelaar wordt uitgebreid. Er wordt gevraagd en ongevraagd advies gegeven rondom de kwaliteit van de basisondersteuning en de extra ondersteuning.
2. De zorgmakelaar verbindt scholen op basis van expertise en/of ontwikkelpunten.
3. De organisatie van het loket en de inzet van de zorgmakelaar wordt zodanig vormgegeven, dat integraal arrangeren gerealiseerd wordt. Dit leidt tot een verdergaande samenwerking van Jeugdhulp en onderwijsondersteuning.

4.11.6 Ambulante begeleiding

1. Ambulante begeleiding wordt flexibel ingezet en levert maatwerk dat passend is bij de specifieke vragen van de school.
2. Voor in hun ontwikkeling bedreigde kinderen in voorschoolse voorzieningen wordt ambulante begeleiding ingezet in de laatste 6 maanden van de voorschoolse periode, om hiermee een soepele overgang naar het onderwijs te realiseren.

5 Kwaliteitszorg

Berséba hanteert een eenvoudig en transparant systeem van kwaliteitszorg. Sleutelwoorden zijn vertrouwen, verbinden en verantwoorden. Deze begrippen zijn van toepassing zowel binnen de verschillende gremia van Berséba, als tussen Berséba en de scholen, en ook tussen Berséba en externe partners. Essentieel bij het uitvoeren van kwaliteitszorg is het gesprek/de dialoog. Kwantitatieve en kwalitatieve kengetallen en resultaten zijn hieraan dienstbaar.

Het kwaliteitsbeleid omvat alle niveaus. De ondersteuning aan de leerling moet in de groep, in school en bovenschools van goede kwaliteit zijn. Alle betrokkenen dragen daarin een eigen verantwoordelijkheid en zijn daarop aanspreekbaar. De regiomanager en de zorgmakelaar zijn critical friends van de scholen voor wat betreft de ondersteuningsstructuur van de individuele school, de kwaliteit van de ondersteuning en de besteding van de aan de school uitgekeerde ondersteuningsmiddelen.

5.1 Inrichting systeem en cyclus van kwaliteitszorg

5.1.1 Uitgangspunten

Op alle niveaus gelden dezelfde uitgangspunten voor de kwaliteitszorg:

- a. Bij het vormgeven van het kwaliteitsbeleid gaan we uit van vijf kwaliteitsvragen: Doen we de goede dingen? Doen we die dingen goed? Hoe weten we dat? Vinden anderen ook dat we de dingen goed doen? Wat doen we met deze kennis?
- b. Bij het uitvoeren van het kwaliteitsbeleid hanteren we de PDCA-cyclus:
  - Plan: bedenken en beschrijven wat de organisatie precies wil;
  - Do: uitvoeren van het plan;
  - Check: controleren of en hoe de beoogde resultaten zijn behaald;
  - Act: borgen van gerealiseerde kwaliteit en vaststellen van noodzakelijke verbeteringen. Dit is de basis voor het volgende plan.

Deze cyclus wordt ondersteund door een cultuur van inspireren, mobiliseren, waarderen en reflecteren.
- c. Doelen worden zo veel mogelijk *smart* omschreven worden, dat wil zeggen: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden en inspirerend.

5.1.2 Doelstellingen

Het doel van de kwaliteitszorg is het zichtbaar maken en borgen van de kwaliteit van de ondersteuning op alle niveaus en het in kaart brengen van:

- a. ontwikkelpunten van de ondersteuningsstructuur in de scholen;
- b. ontwikkelpunten van de (bovenschoolse) ondersteuningsstructuur;
- c. de (succes)factoren voor adequate ondersteuning en begeleiding in de scholen;
- d. de tussen- en eindopbrengsten van de scholen bij technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen/wiskunde;
- e. (ontwikkelingen in) het verwijzingsgedrag van de scholen;
- f. gezamenlijke ontwikkelthema's voor de scholen;
- g. oudertevredenheid ten aanzien van (extra) ondersteuning op school.

5.1.3 Kwaliteitscyclus

De kwaliteitscyclus betreft beschrijven, borgen, meten en ontwikkelen van de kwaliteit. Deze aspecten worden hierna steeds uitgewerkt voor de school, de regio en het samenwerkingsverband.

a. Kwaliteitsbeschrijving

- Alle scholen hebben een schoolondersteuningsprofiel dat in overeenstemming is met het ondersteuningsplan. Ook hebben ze hun individuele kwaliteitszorg beschreven. Deze sluit voor wat betreft de ondersteuningsstructuur aan bij de regio en het samenwerkingsverband.
- De regio heeft een beschrijving van haar ondersteuningsstructuur, waaronder het dekkend netwerk in de regio.

- Het samenwerkingsverband heeft zijn kwaliteitszorg beschreven.
- b. *Kwaliteitsborging*
  - Elke school heeft in haar schoolondersteuningsprofiel vastgelegd hoe zij de kwaliteit van ondersteuning en begeleiding handhaaft en ontwikkelt.
  - De regio heeft vastgelegd hoe zij bijdraagt aan de borging van de ondersteuningskwaliteit van de scholen.
  - Het samenwerkingsverband heeft beschreven hoe het bijdraagt aan de ondersteuningskwaliteit van de regio en de scholen. Tevens is beschreven hoe het samenwerkingsverband de kwaliteit borgt van onder andere de ambulante dienst en het loket.
- c. *Kwaliteitsmeting:*
  - Elke school voert periodiek een zelfevaluatie uit. Deze betreft onder ander het schoolondersteuningsprofiel, de kwaliteit van de basisondersteuning, de ondersteuningsstructuur en de kengetallen. Daarnaast worden audits uitgevoerd, waarbij het samenwerkingsverband betrokken en medeverantwoordelijk is. In de audit wordt de zelfevaluatie van de school beoordeeld en worden adviezen gegeven voor de ontwikkeling van de school.
  - De regio voert periodiek een zelfevaluatie uit, onder andere van de bovenschoolse ondersteuningsstructuur in de regio, de kengetallen van de regio en het geheel van de ondersteuningsprofielen van de scholen. Externe auditors beoordelen de zelfevaluatie en geven adviezen voor de ontwikkeling van de regio.
  - Het samenwerkingsverband legt in het jaarverslag verantwoording af over het gevoerde beleid in relatie tot de beschikbaar gestelde financiën.
- d. *Kwaliteitsontwikkeling*
  - Elke school beschrijft jaarlijks in een jaarplan hoe zij de kwaliteit van de ondersteuningsstructuur zal ontwikkelen. De zelfevaluatie en het externe auditrapport worden hierbij expliciet betrokken. Het jaarplan bevat meetbare prestatie-indicatoren en is onderdeel van het schoolplan.
  - De regio formuleert jaarlijks een jaarplan voor de kwaliteitsontwikkeling. De inhoud van het regionale auditrapport wordt hierbij expliciet betrokken. De regio benoemt in het jaarplan meetbare prestatie-indicatoren.
  - Het samenwerkingsverband stelt een jaarplan op met bovenregionale ontwikkeldoelen, mede op basis van de regionale audits.

5.2 Evaluatiegegevens

5.2.1 Tevredenheidsonderzoeken

De scholen meten de tevredenheid van medewerkers en ouders. De resultaten worden geanalyseerd en binnen het systeem van kwaliteitszorg gebruikt voor verbeterplannen.

Binnen het samenwerkingsverband worden enquêtes uitgezet om de tevredenheid van de scholen over het functioneren van het loket te meten. Ouders worden bevraagd over hun tevredenheid met betrekking tot de ondersteuningsstructuur binnen Berséba.

5.2.2 Opbrengsten van het onderwijs

Voor de kwantitatieve onderwijsopbrengsten kunnen scholen en samenwerkingsverband putten uit ParnasSys|WMK. Voor de kwalitatieve opbrengsten zijn de zelfevaluaties en externe audits beschikbaar.

5.2.3 Thuiszitters

Leerplichtige kinderen die ondanks de zorgplicht het risico lopen langer dan vier weken zonder geldige reden de school te verzuimen, worden direct gemeld bij het samenwerkingsverband, zodat er landelijk zicht is op deze groep leerlingen. Thuiszitten kan veroorzaakt worden door een ontoereikend onderwijsaanbod of door het ontbreken van passende Jeugdhulp. De regiomanager en de zorgmakelaar hebben de opdracht thuiszitten te voorkomen of zo snel mogelijk te beëindigen.

Als de reden van thuiszitten ligt in het ontbreken van een passende plek in het onderwijs, heeft de regiomanager doorzettingsmacht om een school te verplichten een leerling te plaatsen. Hij is hiertoe gemandateerd door de raad van bestuur en stelt middelen beschikbaar om dit mogelijk te maken.

Als de oorzaak ligt in het ontbreken van passende Jeugdhulp wordt dit intensief met de gemeente besproken. Meer informatie is te vinden in het protocol thuiszitters van Berséba (zie [website](#)).

5.3 Kengetallen

Om een goede dialoog te voeren over de kwaliteit van de ondersteuning zijn kengetallen (mede) een nuttig instrument. Deze kengetallen hebben een kwantitatief of een kwalitatief karakter.

5.3.1 Kwalitatieve kengetallen

Binnen Berséba worden de volgende kwalitatieve kengetallen verzameld:

- Het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen, te meten door gebruik te maken van gevalideerde vragenlijsten, in te vullen door leerlingen. Berséba vraagt deze gegevens op bij de aangesloten scholen.
- De tevredenheid van ouders over de inhoud en het proces van de verleende (extra) ondersteuning binnen de school, te meten door gebruik te maken van een jaarlijkse enquête die onder verantwoordelijkheid van de regiomanager wordt uitgezet door het loket.
- De tevredenheid van scholen en ouders over de dienstverlening van het loket, te meten door gebruik te maken van een jaarlijkse enquête die onder verantwoordelijkheid van de regiomanager wordt uitgezet door het loket.
- Het niveau van basisondersteuning, onderverdeeld in basiskwaliteit en preventieve en licht-curatieve ondersteuning, te bepalen door de inspectierapporten (wat betreft de kernindicatoren), door monitoring door en audits (in elk geval preventieve en licht-curatieve ondersteuning).
- De kwaliteit van bij het loket ingediende dossiers, te bevragen bij de leden van de commissie van toekenning.
- Het kwaliteitsverslag van de ambulante dienst.

5.3.2 Kwantitatieve kengetallen

Binnen Berséba worden de volgende kwantitatieve kengetallen verzameld:

- Deelnamepercentage per jaar en gemiddeld over vier schooljaren.
- Verwijzingspercentage per jaar en gemiddeld over vier schooljaren.
- Instromend grensverkeer (sbo, so gedrag, zml, overig).
- Uitstromend grensverkeer (sbo, so gedrag, zml, mytyl, tylyl, overige).
- Inzet extra ondersteuningsarrangementen (gedrag, cognitief, medisch-lichamelijk, jonge risicokinderen, combi-arrangementen, cluster 1 en cluster 2).
- Thuiszitters (en dreigende thuiszitters).
- De eindopbrengsten van de scholen bij technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen/wiskunde.
- Aantal teruggeplaatste leerlingen.
- Aantal gewichtenleerlingen.

5.4 Resultaten

5.4.1 Kwalitatieve resultaten

Binnen Berséba wordt door scholen en samenwerkingsverband naar de volgende kwantitatieve resultaten gestreefd:

- Het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen zijn ruim voldoende.
- De tevredenheid van ouders over de inhoud en het proces van de verleende (extra) ondersteuning binnen de school en de dienstverlening vanuit het loket is goed.
- De tevredenheid van scholen over de dienstverlening van het loket is goed.
- Binnen de basisondersteuning is het niveau van:
  - de basiskwaliteit op alle kernindicatoren minstens voldoende;

- de basiskwaliteit op het gebied van sociale veiligheid goed;
- de preventieve en licht-curatieve ondersteuning goed.
- De kwaliteit van de bij het loket ingediende dossiers is goed.

5.4.2 Kwantitatieve resultaten

Binnen Berséba wordt door scholen en samenwerkingsverband naar de volgende kwantitatieve resultaten gestreefd:

- Het gemiddelde deelnamepercentage sbo/so-gedrag laat in periode 2018-2022 een dalende trend zien.
- De scholen hebben een deelnamepercentage dat niet meer dan 1 % boven het gemiddelde deelnamepercentage van Berséba ligt. Het vierjarig gemiddelde is hierbij het ijkpunt en niet het jaarlijks deelnamepercentage.
- Scholen met een deelnamepercentage dat meer dan 1 % boven het gemiddelde van Berséba ligt, maken een analyse van hun schoolpopulatie en ontwikkelen beleid om de ondersteuningsmogelijkheden van de school te verbreden en/of te verdiepen.
- Het uitstromend grensverkeer, veroorzaakt door een ontoereikend aanbod, wordt teruggebracht tot 0, als het financieel en kwalitatief verantwoord is om het betreffende aanbod te realiseren.
- Het aantal thuiszitters dat te wijten is aan onvoldoende ondersteuningsaanbod in het onderwijs is 0.
- De eindopbrengsten van een school zijn passend bij de leerlingpopulatie van de school.

5.5 Ontwikkeldoelen

In de planperiode van dit ondersteuningsplan wordt binnen Berséba op alle niveaus gewerkt aan de volgende ontwikkeldoelen:

5.5.1 Vertrouwen

1. Schoolondersteuningsprofiel en ondersteuningsplan zijn helder en transparant over ons dekkende netwerk van voorzieningen en onze ambitie betreffende basis- en extra ondersteuning(saanbod), professionalisering en het zicht hebben op de leerlingpopulatie van scholen.
2. Vanuit diverse analyses vinden en formuleren we succesfactoren voor passend onderwijs.
3. Deze succesfactoren worden gehanteerd in de kwaliteitsgesprekken met de scholen.

5.5.2 Verbinden

1. Op alle niveaus binnen het samenwerkingsverband worden ervaringen en belevingen gedeeld (storytelling). Deze verhalen vormen mede bouwstenen voor kwaliteitsontwikkeling.
2. Resultaten van monitoring, auditing en succesfactoren passend onderwijs worden betrokken bij de gesprekken met en tussen scholen.
3. Het meten van tevredenheid van en de evaluaties met scholen en ouders worden vormgegeven door het inrichten van vertelpunten of interviews.

5.5.3 Verantwoorden

1. De indicatoren uit de waarderingskaders voor de school en voor het samenwerkingsverband zijn het uitgangspunt voor zelfevaluatie door monitoring en auditing.
2. De scholen en het samenwerkingsverband vergelijken hun resultaten met de vastgestelde, smart-geformuleerde kwantitatieve en kwalitatieve resultaten
3. We hanteren een digitaal, webbased en efficiënt instrument voor het verzamelen, beheren en vergelijken van kengetallen. Dit instrument moet op bestuurs-, regio- en samenwerkingsverbandniveau 'stapelbaar' zijn.
4. Monitoring, auditing en het gesprek met de school bevorderen de deskundigheidsontwikkeling van leraren en het samen leren.
5. Bij verwijzingen naar het speciaal (basis)onderwijs en bij extra ondersteuningsarrangementen analyseren scholen het voortraject en stellen zichzelf ontwikkeldoelen.

6 Financiën

6.1 Algemene uitgangspunten

De jaarlijkse (schooljaar)begroting van het samenwerkingsverband is gebaseerd op de volgende algemene uitgangspunten:

- a. De lasten van de ondersteuning van leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs worden solidair gedragen.
- b. Binnen de solidariteit wordt onderscheid gemaakt in landelijke en regionale solidariteit:
  - De kosten die gemoeid zijn met de ondersteuning en begeleiding van leerlingen met medische, lichamelijke en/of cognitieve ondersteuningsvragen (voorheen cluster 3) worden landelijk solidair gedragen.
  - De kosten die gemoeid zijn met de ondersteuning en begeleiding van leerlingen met ondersteuningsvragen op het gebied van gedrag worden regionaal solidair gedragen.
- c. De lasten voor medium en intensieve arrangementen worden afhankelijk van de aard van het arrangement ook landelijk dan wel regionaal solidair gedragen.
- d. De kosten voor lichte arrangementen, kortdurende trajecten ambulante begeleiding lager dan 18 uur ambulante begeleiding, vallen binnen de basisondersteuning en worden door de school zelf betaald.
- e. Het op lange termijn handhaven van het principe van solidariteit vraagt van de scholen de verantwoordelijkheid om met de solidair te dragen kosten zorgvuldig om te gaan.
- f. Berséba beschikt over een reserve die gebaseerd is op een jaarlijkse risicoanalyse.
- g. De beschikbare middelen voor de basisscholen worden conform de volgende systematiek opgebouwd:
  - Elke school ontvangt jaarlijks een vaste voet. Hiermee komt Berséba kleine scholen tegemoet.
  - Elke school ontvangt jaarlijks een bedrag per leerling. Dit bedrag kan per regio verschillen, afhankelijk van de lasten die gemoeid zijn met de regionale solidariteit.
  - In de overdracht naar de basisscholen zijn ook de middelen voor hoogbegaafdheid opgenomen. Ongeveer 75% van de middelen die het samenwerkingsverband voor hoogbegaafdheid ontvangt, wordt overdragen aan de basisscholen. Het resterende bedrag is beschikbaar voor extra ondersteuningsarrangementen, die ingezet kunnen worden bij complexe ondersteuningsvragen voor hoogbegaafde kinderen.

6.2 Operationele uitgangspunten

Bij het vaststellen van de begroting zijn de volgende operationele uitgangspunten van belang:

- a. Bij de financiering van de scholen wordt uitgegaan van de T-1 systematiek: de school wordt bekostigd op basis van het aantal leerlingen in het voorgaande schooljaar, hetzij op teldatum 1 oktober of op peildatum 1 februari.
  - De overdracht naar de basisscholen wordt berekend op basis van het leerlingenaantal op 1 oktober.
  - De overdracht naar het speciaal basisonderwijs wordt berekend op basis van het leerlingenaantal op 1 februari. Als het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs hoger is dan 2% van het totaal aantal leerlingen in primair onderwijs, dan ontvangt het speciaal basisonderwijs voor het aantal leerlingen boven de 2% niet alleen de ondersteuningsbekostiging, maar ook de basisbekostiging van het samenwerkingsverband.
  - Als het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs op 1 februari gegroeid is ten opzichte van 1 oktober ontvangen de scholen voor speciaal onderwijs van Berséba groeibekostiging. Deze omvat de basis- en ondersteuningsbekostiging en de materiële bekostiging.
  - Hetzelfde uitgangspunt wordt gehanteerd als speciale scholen buiten Berséba gegroeid zijn tussen 1 oktober en 1 februari door instroom van leerlingen vanuit Berséba.
- b. Bij tussentijdse instroom vanuit een basisschool naar een speciale (basis)school in de periode 2 oktober t/m 31 juli van ieder schooljaar, draagt de basisschool de basisbekostiging in het volgende schooljaar over aan het samenwerkingsverband.
- c. De scholen hebben helder binnen welke kaders de ondersteuningsmiddelen kunnen worden ingezet.

- d. Als bij een buitengewone groei van het aantal leerlingen op een speciale (basis)school van Berséba de financiering op basis van de peildatum 1 februari ontoereikend is, dan kan de betreffende school een beroep doen op de calamiteitenregeling van het samenwerkingsverband.
- e. Als het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs op 1 oktober voor het tweede jaar achtereen beneden de 2% van het totaal aantal leerlingen van Berséba ligt, worden de door het speciaal basisonderwijs ontvangen ondersteuningsmiddelen verrekend met het samenwerkingsverband.
- f. De basisscholen leggen verantwoording af over de besteding van de ontvangen ondersteuningsmiddelen.
- g. Voor de inzet van ambulante begeleiding worden de ambulante diensten van de speciale (basis)scholen van Berséba binnen de begroting van Berséba gefinancierd.
- h. De ambulante diensten leggen jaarlijks verantwoording af over de besteding van deze middelen. Bij een eventuele onder- of overbesteding van meer dan 5% van het beschikbaar gestelde budget, vindt er verrekening plaats tussen Berséba en de ambulante diensten.
- i. Als de overheid een substantiële indexatie toepast, worden deze middelen overgedragen aan de scholen van het samenwerkingsverband, tenzij de reserve van Berséba beneden het vereiste minimumniveau staat.
- j. Het samenwerkingsverband zorgt ervoor, dat de benodigde middelen voor de ondersteuning van leerlingen op snelle wijze beschikbaar komen voor de scholen.

6.3 Ontwikkeldoelen

In de planperiode van dit ondersteuningsplan wordt binnen Berséba op alle niveau gewerkt aan de volgende ontwikkeldoelen:

1. Scholen weten welke inzet van hen verwacht wordt vanuit de basisondersteuning.
2. De beschikbare financiële middelen worden door de school (directie en intern begeleiders) ingezet op basis van inzicht in de behoeften van de schoolpopulatie, van de afzonderlijke groepen en van de individuele leerlingen.
3. De financiële systematiek gebaseerd op solidariteit vereist, dat scholen met een bovengemiddeld deelnamepercentage hun verantwoordelijkheid nemen. Op basis van onderzoek naar verwijzingsoorzaken maken zij beleid om de ondersteuningsmogelijkheden op school te verbreden/te verdiepen.
4. Berséba onderzoekt mogelijkheden om scholen met een breed schoolondersteuningsprofiel ruimer te faciliteren. Het gaat hierbij om scholen die niet of relatief zeer gering verwijzen en daar een aantoonbare (kwalitatieve) inspanning voor leveren.
5. Scholen op grote afstand van de eigen s(b)o-scholen ontvangen extra financiële middelen voor die leerlingen die anders zouden uitstromen naar speciaal (basis)onderwijs buiten Berséba. Voorwaarde is wel dat de school met deze extra middelen een passend aanbod voor deze leerlingen kan realiseren.
6. Er vindt een heroverweging plaats van de wijze van financieren van de ambulante diensten.
7. Extra arrangementen worden toegekend op basis van onderwijsbehoeften, als de school aantoont dat de basisondersteuning volledig is ingezet, maar voor de betreffende leerling ontoereikend is.
8. Berséba heeft middelen beschikbaar voor vernieuwende projecten, die de ondersteuningsmogelijkheden op een basisschool verbreden en verdiepen.
9. Berséba en de scholen dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid om noodzakelijke professionalisering te benoemen, te organiseren en te financieren.
10. Er wordt onderzoek gedaan naar de relevantie van het onderscheid tussen landelijke en regionale solidariteit.
11. Berséba stimuleert scholen om vanuit hun eigen reserves middelen in te zetten om de ondersteuningsstructuur van de school te versterken. Berséba is bereid om met inzet van een financieel expert met de scholen mee te denken.